

הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 5), התשפ"א-2021

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. מתוקף סמכותה של הממשלה לפי סעיף 22ג לחוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן - החוק) ולאחר ששוכנעה הממשלה כי יש סיכון מוגבר להגעת חולים לישראל מחוצה לה מכל מדינות העולם, וכי כניסתם לישראל עלולה להביא להחמרה ברמת התחלואה במדינה, על סמך חוות דעת אפידמיולוגית מטעם משרד הבריאות, ולאחר שבחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת (להלן - ועדת חוקה) לפי סעיף 22ג(ח)(2) לחוק, להאריך את הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 5), עד יום ט' באדר התשפ"א (21 בפברואר 2021).
2. להביא את ההכרזה לאישור ועדת חוקה בהתאם לסעיף 22ג(ח)(2) לחוק. בהתאם לסעיף 22ג(ו) לחוק, ההכרזה תוגש לוועדת חוקה בצירוף הנימוקים לה, והתשתית העובדתית שביסודה.
3. החליטה ועדת חוקה לאשר את ההכרזה, היא תפורסם ברשומות סמוך לאחר מכן. ההכרזה תיכנס לתוקף ביום כ"ו בשבט התשפ"א (8 בפברואר 2021) בהתאם לסעיף 22ג(ז) לחוק.
4. בהתאם לסעיף 22ג(י) לחוק, הארכת ההכרזה תפורסם באינטרנט, ובכלל זה באתרי האינטרנט של משרד ראש הממשלה, משרד החוץ ורשות האוכלוסין וההגירה, ותובא על ידי משרד החוץ, רשות התעופה האזרחית, משרד הבריאות ומשטרת ישראל, לפי העניין, ככל הניתן, לידיעת הנוגעים בדבר ובכלל זה לידיעת אנשים המבקשים להיכנס לישראל, באמצעות חברות התעופה, שגרירויות וקונסוליות, פרסום בערוצי תקשורת או בכל דרך יעילה אחרת.

דברי הסבר

1. העולם, וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות והתפשטות הנגיף SARS-CoV-2 הגורם למחלה COVID-19 (להלן: "המחלה" או "הנגיף"). המחלה מתבטאת על פי רוב כמחלת חום חולפת המלווה בשיעול, קשיי נשימה, אובדן חוש הטעם והריח ועוד. רבים מן הנדבקים אינם מפתחים תסמינים כלל. מיעוט מבין הנדבקים יפתחו את סיבוכי המחלה אשר הינם בעיקר כשל נשימתי עם צורך בהעשרת חמצן ובהנשמה. נכון להיום, אין באוכלוסיית ישראל חסינות נגד המחלה, אין חיסון זמין לכלל האוכלוסייה באמצעותו ניתן לצמצם את התפשטותה ואין טיפול המוכח כיעיל במניעת הידרדרות וסיבוכים של המחלה. יצוין כי הנגיף עובר מאדם עם תסמינים מזעריים או ללא תסמינים כלשהם לאנשים אחרים, ורבים מהחולים אינם מראים

תסמינים או מפתחים תסמינים רק כמה ימים אחרי שכבר הדביקו אנשים נוספים. כך, כל מקרה עשוי להדביק מספר אנשים נוספים עד האבחון והכניסה לבידוד. יצוין שאמנם החל שלב חיסון האוכלוסייה, אך מבצע החיסון הלאומי עדיין רחוק מלהשיג חסינות עדר. מסיבות אלו, צעדי ריחוק חברתי, כולל צמצום קרבה בין אנשים, מניעת התקהלויות ובידוד לאלו שיש להם יותר סיכוי לחלות, הם כלים מרכזיים בהתמודדות עם הנגיף.

2. על רקע האמור, ביום 23.7.2020 חוקק חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – החוק). ביום 17.8.2020 פורסם תיקון מספר 1 לחוק זה המסדיר את סוגיית השבים מחו"ל. סעיף 22 לחוק קובע כי "חוזר החייב בבידוד ישהה בבידוד בבית מגוריו או במקום אחר העומד לרשותו, ובלבד שפירט בפני הנציג המוסמך את מקום הבידוד העומד לרשותו ואת תנאיו; הראה לו כי קיים את חובת וחתם בפניו על התחייבות להגיע למקום הבידוד שלא בתחבורה ציבורית, והכל בהתאם להוראות סעיף 20 לפקודת בריאות העם. לצד זאת קובע סעיף 22 לחוק כי הממשלה רשאית, להכריז כי חוזרים שהם חייבים בבידוד ממדינות מסוימות ישהו בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, אם שוכנעה על סמך חוות דעת אפידמיולוגית אודות שיעורי התחלואה באותן המדינות, כי יש סיכון מוגבר להגעת חולים לישראל ממדינות כאמור וכי כניסתם לישראל עלולה להביא להחמרה ברמת התחלואה במדינה, ולאחר שבחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר.

3. בשבועות האחרונים פורסמה התפשטות של שני ווריאנטים לנגיף ברחבי העולם, הווריאנט האנגלי והווריאנט הדרום-אפריקאי, והתקבלו עדויות באשר לסכנה המשמעותית הנשקפת מהן, בהיותן מדבקות יותר. כמו כן התגלה לאחרונה ווריאנט מדאיג נוסף לנגיף בברזיל, שנמצא גם ביפן, וזן נוסף בלוס אנג'לס. לגבי הווריאנט הדרום-אפריקאי והברזילאי, קיים חשש שהחיסון עלול לא להיות יעיל עבורן. משמעות הדבר שייתכנו ווריאנטים שיגרמו להדבקה חוזרת של אנשים שכבר החלימו מהנגיף מאחר והנוגדנים שנוצרו לזן המקורי לא ישפיעו על הזן המוטנטי. בהתאם לחששות אלו, ולמדינות מהן להערכת הגורמים המקצועיים עלה חשש מוגבר ביותר לייבוא הווריאנטים על-ידי החוזרים ממנה, פורסמו בשבועות האחרונים הכרזות בנוגע לחוזרים לישראל מחוצה לה כמפורט להלן.

4. ביום 20.12.20 פורסמה ברשומות הכרזה של הממשלה (באמצעות קבינט הקורונה), מתוקף סמכותה לפי סעיף 22 לחוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף – 2020 (להלן: החוק). בהתאם להכרזה, החוזרים מבריטניה, דנמרק ודרום אפריקה חויבו בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה. כמו כן ביום 22.12.20 פורסמה הכרזה מכוח סעיף 22 לחוק אשר מחייבת כל חוזר החייב בבידוד, מכל מדינות העולם, לשהות בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה (להלן: "ההכרזה השנייה").

5. ביום 30.12.20 פורסמה הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 3), התשפ"א-2021 (להלן: ההכרזה השלישית) שהחליפה את ההכרזה השנייה. לפי ההכרזה השלישית על כל חוזר החייב בבידוד, מכל מדינות העולם, לשהות בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, אך בשונה מההכרזה השנייה, חוזר שיבצע בדיקת PCR בשדה התעופה עם הגעתו, יתחייב

לבצע בדיקה נוספת ביום התשיעי ויבצע אותה, ויעמוד בתנאי סעיף 22ב(א) לחוק, יהיה יכול לקיים את הבידוד בביתו או במקום אחר העומד לרשותו.

ההכרזה השלישית הוארכה, וכעת תוקפה הוא עד יום 1.2.21.

6. לצד ההכרזה השלישית, ביום 8.1.21 נכנסה לתוקפה הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 4), התשפ"א-2021 (להלן: "ההכרזה הרביעית"). הכרזה זו קבעה כי על אף האמור בהכרזה השלישית, החוזרים מדרום אפריקה, זמביה, בוטסואנה ולסוטו, בשל סיכון מוגבר יותר לתחלואה בווריאנט הדרום אפריקאי שקיים לחוזרים ממדינות אלו. ביום 18.1.21, בהתאם לעמדת הגורמים המקצועיים במשרד הבריאות, ההכרזה הרביעית הוארכה עד ליום 27.1.21, ותוקנה, כך שלסוטו ובוטסואנה, ירדו מרשימת המדינות המסוכנות ביותר, וברזיל ואיחוד האמירויות הצטרפו אליה. ביום 27.1.21 הוארכה ההכרזה הרביעית, וההסדר הקבוע בה הוחל גם על החוזרים מפורטוגל, בהתאם להערכת הגורמים המקצועיים כי הווריאנט הברזילאי נפוץ בה.

7. ביום 2.2.21 נכנסה לתוקפה הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 5), התשפ"א-2021 (להלן: "ההכרזה החמישית"). הכרזה זו החילה את ההסדר שקבעה ההכרזה הרביעית, על כלל החוזרים לישראל מכלל המדינות, וקבעה כי כל חוזר החייב בבידוד יקיים את הבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, ללא אפשרות בחירה בבידוד ביתי בכפוף לביצוע שתי בדיקות.

8. בחוות הדעת האפידמיולוגית מיום 4.2.21 מפורט, כי לחוזרים לישראל מחו"ל קיים סיכון מוגבר להבאת ווריאנטים, של הנגיף מוכרים ושאינם מוכרים עדיין, שעשויים להיות מסוכנים, הן מבחינת ההדבקה, הן מבחינת אלימות הנגיף, והן מבחינת ההשפעה על יעילות החיסון או הדבקה חוזרת בקרב מחלימים. בהתאם למפורט בחוות הדעת, הסיכון קיים בכל המדינות, שכן גם במדינות בהן לא ידוע שיש תחלואה בווריאנטים שעלולים להיות מסוכנים, במקרים רבים זה נובע מחוסר ריצוף גנטי ולא בשל היעדרם. אם יתממש הסיכון כאמור הדבר עלול להביא להחמרה משמעותית בתחלואה בישראל, שתסכן את בריאות הציבור והצלחת מבצע החיסונים. החשש הוא שללא ההסדר המוצע לכלל החוזרים, כאשר יתגלו זה יהיה מאוחר מידי למנוע את הפצתם בישראל, כפי שקרה במקרה של הווריאנט האנגלי, שגורמי המקצוע מייחסים לו חלק ניכר מההחמרה האחרונה בתחלואה בישראל. בידוד אפקטיבי יסייע למניעת הפצה מוגברת שלהם בישראל ובכך יסייע למניעת החמרה נוספת בתחלואה.

9. לצד האמור, כפי שמפורט בחוות הדעת, מצב התחלואה בישראל הוא חמור, לצד דיווחים מהגורמים הרלוונטיים במשרד הבריאות על עומס בבתי החולים וחשש כבר עתה של מתן טיפול פחות ממיטבי, הן למטופלי קורונה והן למטופלים האחרים.

10. בהתאם לאמור לעיל, מוצע להאריך את ההכרזה החמישית, עד יום ט' באדר התשפ"א (21 בפברואר 2021), זאת בהתאם להערכת גורמי המקצוע במשרד הבריאות כי בתקופת זמן זו לא צפוי כי ההצדקה לשימוש בכלי זה תייתר, וכי תקופת זמן זו נדרשת לצורך מניעת החמרה משמעותית בתחלואה בישראל.

11. יוזכר כי הסיכון המוגבר הנשקף מהחוזרים מחו"ל נובע גם מהנתונים שבידי משרד הבריאות, לפיהם לא כל החוזרים החייבים בבידוד מקפידים על קיום חובת הבידוד. על פי נתונים לא מזוהים של חוזרים החייבים בבידוד לפי הצו, שנמסרו למשרד הבריאות,

מבין החוזרים החייבים בבידוד שנכנסו לישראל בחודשיים האחרונים רק מיעוט הקפידו על קיום תנאי הבידוד. מטרת ההחלטה להביא לציות נרחב יותר לתנאי הבידוד, כפי שנקבעו בצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020, ובכך לצמצם את הסיכוי להתפשטות הנגיף ולהדבקה נוספת. בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה מביא מעצם טיבו לציות נרחב יותר כאמור.

12. טרם ההחלטה להאריך את ההכרזה בחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר. כפי שפורט לעיל, בהתאם לנתונים המצויים בידי משרד הבריאות, מרבית מהחוזרים החייבים בבידוד אינם מקפידים על קיום חובת הבידוד, שעל פי ההסדר הרגיל בכפוף להוכחת מקום לביצוע הבידוד יכולה להתקיים במקום בידוד אחר.

13. כמפורט בחוות הדעת האפידמיולוגית, על אף שבידוד ביתי במתווה שנקבע בהכרזות סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 3), התשפ"א-2020 עדיף מבידוד ביתי רגיל, עדיין בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה ללא אפשרות לקיימו בבית בתנאים שנקבעו יעיל יותר במניעת התפשטות הנגיף. אמנם, ישנם קשיים בביצוע תהליך הפינוי למקומות בידוד מטעם המדינה, ובהתאם בתקופה האחרונה הומלץ לקבוע חובת בידוד במלונית רק לגבי מספר מדינות בודדות בהן לעמדת הגורמים המקצועיים הסיכון להדבקה בווריאנטים מסוכנים גדול יותר, אולם, בעת הזו, כבר לא ניתן להסתפק בקביעת חובת בידוד במלונית רק לבאים ממדינות אלו, ונדרש לקבוע חובה גורפת לגבי כלל החוזרים.

14. כמפורט בחוות הדעת האפידמיולוגית, לעמדת הגורמים המקצועיים, חיוב בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה נדרש גם לאחר השינויים האחרונים בתחום הנכנסים לישראל. גם עם ביצוע בדיקות לפני העלייה למטוס ובכניסה לנתב"ג – חלק משמעותי מהאנשים שיהפכו למאומתים לאחר חזרתם יתגלו במהלך הבידוד בארץ ולא בבדיקות בכניסה. בנוסף, גם עם הירידה בתעבורה האווירית בעקבות התיקונים האחרונים בתחום התעופה, עדיין יהיו חריגים שייכנסו למדינה, וחובה לוודא בידוד גם עבורם.

15. לבסוף, בכדי למנוע פגיעה באוכלוסיות מיוחדות נקבעו בחוק מנגנונים ייחודיים לגבי בידוד של קטין, אדם עם מוגבלות, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס, כפי שיפורטו בפסקאות הבאות.

16. כך, בהתאם לסעיף 22ג(ד) לחוק המנהל רשאי לאשר בקשה של חוזר לשהות במקום בידוד ביתי אחר או בתנאי בידוד לא מלאים, מטעמים בריאותיים או הומניטריים, עקב נסיבות אישיות או בנסיבות מיוחדות אחרות, ובכלל זה בקשה בעניינו של קטין, של אדם עם מוגבלות, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס, ובתנאים שיוורה המנהל, באישור, לעניין אותו בידוד.

17. לצד האמור יוזכר כי בידוד של קטין שהאחראי עליו אינו חייב בבידוד עמו לא ישהה במקום לבידוד מטעם המדינה אלא בנסיבות מיוחדות, ובהתאם לסעיף 22 לחוק.

18. כמו כן בהתאם לסעיף 22טו-22ז לחוק הפרת ההוראה של נציג מוסמך לשהות בבידוד היא עבירה פלילית שבצידה קנס מנהלי קצוב בסך 5,000 שקלים חדשים.

19. אין בהחלטה זו כדי לגרוע מכלל ההוראות המנויות בסימן ד' בפרק ג' לחוק.

תקציב

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת הממשלה מיום 29.12.20 לאשר את הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 3), התשפ"א-2020

החלטת ממשלה מיום ביום 8.1.21 נכנסה לתוקפה הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 4), התשפ"א-2021.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת משפטית.

סיווגים

סיווג ראשי : 07חקיקה ממשלתית.

תחום פעולה עיקרי : 09אחר

מוגש על ידי
שר הבריאות

כ"ב בשבט התשפ"א
04 בפברואר 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 5) (תיקון), התשפ"א-2020

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מוצע כי הממשלה, מתוקף סמכותה לפי סעיף 22 לחוק, תאריך את הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 5) (תיקון), התשפ"א-2020, עד ליום 21.2.21.

כמו כן מוצע להביא את ההכרזה לאישור מראש של ועדת חוקה בהתאם לסעיף 22(ח)(2).

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הארכת ההכרזה בהתאם למתווה המוצע תואמת את דרישות החוק. כך ההצעה מסתמכת על חוות דעת אפידמיולוגית מטעם משרד הבריאות (להלן - **חוות הדעת**), לפיה לחוזרים לישראל מחו"ל קיים סיכון מוגבר להבאת וויראנטים, של הנגיף מוכרים ושאינם מוכרים עדיין, שעשויים להיות מסוכנים, הן מבחינת ההדבקה, הן מבחינת אלימות הנגיף, והן מבחינת ההשפעה על יעילות החיסון או הדבקה חוזרת בקרב מחלימים. בהתאם למפורט בחוות הדעת, הסיכון קיים בכל המדינות, שכן גם במדינות בהן לא ידוע שיש תחלואה בווריאנטים שעלולים להיות מסוכנים, במקרים רבים זה נובע מחוסר ריצוף גנטי ולא בשל היעדרם. אם יתמש הסיכון כאמור הדבר עלול להביא להחמרה משמעותית בתחלואה בישראל, שתסכן את בריאות הציבור והצלחת מבצע החיסונים. החשש הוא שללא ההסדר המוצע לכלל החוזרים, כאשר יתגלו זה יהיה מאוחר מידי למנוע את הפצתם בישראל, כפי שקרה במקרה של הווריאנט האנגלי, שגורמי המקצוע מייחסים לו חלק ניכר מההחמרה האחרונה בתחלואה בישראל. בידוד אפקטיבי יסייע למניעת הפצה מוגברת שלהם בישראל ובכך יסייע למניעת החמרה נוספת בתחלואה.

חוות הדעת מצורפת להחלטת הממשלה, וכוללת בין היתר את החסבר האפידמיולוגי להצעה, הסיכון מוגבר להגעת חולים לישראל מחוצה לה, החשש כי כניסתם לישראל עלולה להביא להחמרה ברמת התחלואה במדינה, התייחסות למגמות התחלואה בעולם, ואת הנתונים הרלוונטיים להחלטה.

כמפורט בדברי החסבר להצעת ההחלטה ובחוות הדעת האפידמיולוגית, טרם ההחלטה להאריך את ההכרזה על החוזרים החייבים בידוד מכל מדינות העולם כחוזרים החייבים בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, בחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר. כפי שפורט לעיל, בהתאם לנתונים המצויים בידי משרד הבריאות, רק כשליש מהחוזרים ממדינות שחייבים בידוד בחזרה מהן מקפידים על קיום חובת הבידוד, שעל פי ההסדר

הרגיל בכפוף להוכחת מקום לביצוע הבידוד יכולה להתקיים במקום בידוד אחר העומד לרשות החוזר.

כמפורט בחוות הדעת האפידמיולוגית, להערכת גורמי המקצוע על אף שבידוד ביתי במתווה שנקבע בהכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 3), התשפ"א-2020 עדיף מבידוד ביתי רגיל, עדיין בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה ללא אפשרות לקיימו בבית בתנאים שנקבעו יעיל יותר במניעת התפשטות הנגיף. כמו כן, בחוק נקבעו הוראת שמטרתן למנוע פגיעה מעבר לנדרש בחוזר. בהתאם בכדי למנוע פגיעה באוכלוסיות מיוחדות נקבעו בחוק מנגנונים ייחודיים לגבי בידוד של קטין, אדם עם מוגבלות, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס.

כל אלו, לצד מנגנונים נוספים הקבועים בחוק שפורטו במסגרת הצעת ההחלטה, ובין היתר סמכות המנהל לאשר בקשה של חוזר לשהות במקום בידוד אחר או בתנאי בידוד לא מלאים כמפורט בסעיף 22ג(ד) לחוק, מאזנים בין השיקולים של צמצום הסיכון המוגבר הנשקף מחייבי בידוד המגיעים לישראל מחוצה לה, מניעת התפשטות נגיף הקורונה והחמרת התחלואה במדינת ישראל מחד, לבין הפגיעה בחופש התנועה של הפרט מאידך. יודגש כי חובת הבידוד עצמה חלה לפי צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020.

מוצע להביא את הארכת ההכרזה לאישור מראש של הוועדה בהתאם לסעיף 22ג(ח)(2) לחוק.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לקבל את ההחלטה המוצעת.

היועץ המשפטי, משרד הבריאות

תפקיד

אורי שוורץ, עו"ד

שם

חתימה

הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 5) (תיקון), התשפ"א-2021

בתוקף סמכותה של הממשלה לפי סעיף 22ג לחוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף – 2020¹ (להלן – החוק), ולאחר ששוכנעה הממשלה כי יש סיכון מוגבר להגעת חולים לישראל מחוצה לה מכל מדינות העולם, וכי כניסתם לישראל עלולה להביא להחמרה ברמת התחלואה במדינה, על סמך חוות דעת אפידמיולוגית מטעם משרד הבריאות, ולאחר שבחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר, ובאישור ועדת חוק, חוקה ומשפט של הכנסת לפי סעיף 22ג(ח)(2) לחוק, מכריזה הממשלה לאמור:

1. תיקון סעיף 4 בסעיף 4 להכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 5), התשפ"א-2021² במקום " כ"ה בשבט התשפ"א (7 בפברואר 2021) " יבוא "ט" באדר התשפ"א (21 בפברואר 2021) .
2. תחילה של הכרזה זו ביום כ"ו בשבט התשפ"א (8 בפברואר 2021) .

כ"ב בשבט התשפ"א
4 בפברואר 2021

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

---

¹ ס"ח התש"ף, עמ' 266 ועמ' 378.
² ק"ת התשפ"א, עמ' 1780.

דברי הסבר

1. העולם, וישראל כחלק ממנו, נמצא כעת בעיצומה של פנדמיה כתוצאה מהתפרצות והתפשטות הנגיף SARS-CoV-2 הגורם למחלה COVID-19 (להלן: "המחלה" או "הנגיף"). המחלה מתבטאת על פי רוב כמחלת חום חולפת המלווה בשיעול, קשיי נשימה, אובדן חוש הטעם והריח ועוד. רבים מן הנדבקים אינם מפתחים תסמינים כלל. מיעוט מבין הנדבקים יפתחו את סיבוכי המחלה אשר הינם בעיקר כשל נשימתי עם צורך בהעשרת חמצן ובהנשמה. נכון להיום, אין באוכלוסיית ישראל חסינות נגד המחלה, אין חיסון זמין לכלל האוכלוסייה באמצעותו ניתן לצמצם את התפשטותה ואין טיפול המוכח כיעיל במניעת הידרדרות וסיבוכים של המחלה. יצוין כי הנגיף עובר מאדם עם תסמינים מזעריים או ללא תסמינים כלשהם לאנשים אחרים, ורבים מהחולים אינם מראים תסמינים או מפתחים תסמינים רק כמה ימים אחרי שכבר הדביקו אנשים נוספים. כך, כל מקרה עשוי להדביק מספר אנשים נוספים עד האבחון והכניסה לבידוד. יצוין שאמנם החל שלב חיסון האוכלוסייה, אך מבצע החיסון הלאומי עדיין רחוק מלהשיג חסינות עדר. מסיבות אלו, צעדי ריחוק חברתי, כולל צמצום קרבה בין אנשים, מניעת התקהלויות ובידוד לאלו שיש להם יותר סיכוי לחלות, הם כלים מרכזיים בהתמודדות עם הנגיף.
2. על רקע האמור, ביום 23.7.2020 חוקק חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן – החוק). ביום 17.8.2020 פורסם תיקון מספר 1 לחוק זה המסדיר את סוגיית השבים מחו"ל. סעיף 22 לחוק קובע כי "חוזר החייב בבידוד ישהה בבידוד בבית מגוריו או במקום אחר העומד לרשותו, ובלבד שפירט בפני הנציג המוסמך את מקום הבידוד העומד לרשותו ואת תנאיו; הראה לו כי קיים את חובת וחתם בפניו על התחייבות להגיע למקום הבידוד שלא בתחבורה ציבורית, והכל בהתאם להוראות סעיף 20 לפקודת בריאות העם. לצד זאת קובע סעיף 22 לחוק כי הממשלה רשאית, להכריז כי חוזרים שהם חייבים בבידוד ממדינות מסוימות יהיו בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, אם שוכנעה על סמך חוות דעת אפידמיולוגית אודות שיעורי התחלואה באותן המדינות, כי יש סיכון מוגבר להגעת חולים לישראל ממדינות כאמור וכי כניסתם לישראל עלולה להביא להחמרה ברמת התחלואה במדינה, ולאחר שבחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר.
3. בשבועות האחרונים פורסמה התפשטות של שני ווריאנטים לנגיף ברחבי העולם, הווריאנט האנגלי והווריאנט הדרום-אפריקאי, והתקבלו עדויות באשר לסכנה המשמעותית הנשקפת מהן, בהיותן מדבקות יותר. כמו כן התגלה לאחרונה ווריאנט מדאיג נוסף לנגיף בברזיל, שנמצא גם ביפן, וזן נוסף בלוס אנג'לס. לגבי הווריאנט הדרום-אפריקאי והברזילאי, קיים חשש שהחיסון עלול לא להיות יעיל עבורן. משמעות הדבר שייתכנו ווריאנטים שיגרמו להדבקה חוזרת של אנשים שכבר החלימו מהנגיף מאחר והנוגדנים שנוצרו לזן המקורי לא ישפיעו על הזן המוטנטי. בהתאם לחששות אלו, ולמדינות מהן להערכת הגורמים המקצועיים עלה חשש מוגבר ביותר לייבוא הווריאנטים על-ידי החוזרים ממנה, פורסמו בשבועות האחרונים הכרזות בנוגע לחוזרים לישראל מחוצה לה כמפורט להלן.
4. ביום 20.12.20 פורסמה ברשומות הכרזה של הממשלה (באמצעות קבינט הקורונה), מתוקף סמכותה לפי סעיף 22 לחוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף –

2020 (להלן: החוק). בהתאם להכרזה, החוזרים מבריטניה, דנמרק ודרום אפריקה חויבו בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה. כמו כן ביום 22.12.20 פורסמה הכרזה מכוח סעיף 22 לחוק אשר מחייבת כל חוזר החייב בבידוד, מכל מדינות העולם, לשהות בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה (להלן: "ההכרזה השנייה").

5. ביום 30.12.20 פורסמה הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 3), התשפ"א-2021 (להלן: ההכרזה השלישית) שהחליפה את ההכרזה השנייה. לפי ההכרזה השלישית על כל חוזר החייב בבידוד, מכל מדינות העולם, לשהות בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, אך בשונה מההכרזה השנייה, חוזר שיבצע בדיקת PCR בשדה התעופה עם הגעתו, יתחייב לבצע בדיקה נוספת ביום התשיעי ויבצע אותה, ויעמוד בתנאי סעיף 22ב(א) לחוק, יהיה יכול לקיים את הבידוד בביתו או במקום אחר העומד לרשותו. ההכרזה השלישית הוארכה, וכעת תוקפה הוא עד יום 1.2.21.

6. לצד ההכרזה השלישית, ביום 8.1.21 נכנסה לתוקפה הכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה)(בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות)(מס' 4), התשפ"א-2021 (להלן: "ההכרזה הרביעית"). הכרזה זו קבעה כי על אף האמור בהכרזה השלישית, החוזרים מדרום אפריקה, זמביה, בוטסואנה ולסוטו, בשל סיכון מוגבר יותר לתחלואה בווריאנט הדרום אפריקאי שקיים לחוזרים ממדינות אלו. ביום 18.1.21, בהתאם לעמדת הגורמים המקצועיים במשרד הבריאות, ההכרזה הרביעית הוארכה עד ליום 27.1.21, ותוקנה, כך שלסוטו ובוטסואנה, ירדו מרשימת המדינות המסוכנות ביותר, וברזיל ואיחוד האמירויות הצטרפו אליה. ביום 27.1.21 הוארכה ההכרזה הרביעית, וההסדר הקבוע בה הוחל גם על החוזרים מפורטוגל, בהתאם להערכת הגורמים המקצועיים כי הווריאנט הברזילאי נפוץ בה.

7. בחוות הדעת האפידמיולוגית מיום 28.1.21 מפורט, כי לחוזרים לישראל מחו"ל קיים סיכון מוגבר להבאת ווריאנטים, של הנגיף מוכרים ושאינם מוכרים עדיין, שעשויים להיות מסוכנים, הן מבחינת ההדבקה, הן מבחינת אלימות הנגיף, והן מבחינת ההשפעה על יעילות החיסון או הדבקה חוזרת בקרב מחלימים. בהתאם למפורט בחוות הדעת, הסיכון קיים בכל המדינות, שכן גם במדינות בהן לא ידוע שיש תחלואה בווריאנטים שעלולים להיות מסוכנים, במקרים רבים זה נובע מחוסר ריצוף גנטי ולא בשל היעדרם. אם יתממש הסיכון כאמור הדבר עלול להביא להחמרה משמעותית בתחלואה בישראל, שתסכן את בריאות הציבור והצלחת מבצע החיסונים. החשש הוא שללא ההסדר המוצע לכלל החוזרים, כאשר יתגלו זה יהיה מאוחר מידי למנוע את הפצתם בישראל, כפי שקרה במקרה של הווריאנט האנגלי, שגורמי המקצוע מייחסים לו חלק ניכר מההחמרה האחרונה בתחלואה בישראל. בידוד אפקטיבי יסייע למניעת הפצה מוגברת שלהם בישראל ובכך יסייע למניעת החמרה נוספת בתחלואה.

8. לצד האמור, כפי שמפורט בחוות הדעת, מצב התחלואה בישראל הוא חמור, לצד דיווחים מהגורמים הרלוונטיים במשרד הבריאות על עומס בבתי החולים וחשש כבר עתה של מתן טיפול פחות ממיטבי, הן למטופלי קורונה והן למטופלים האחרים.

9. בהתאם לאמור לעיל, מוצע להכריז כי כל החוזרים לישראל מחו"ל החייבים בבידוד, יחויבו לקיימו במקום לבידוד מטעם המדינה, וזאת החל מיום 2.2.21 ועד ליום 7.2.21. זאת בהתאם לתוקפם של ההסדרים הנוגעים לצמצום תעבורה אווירית בתקנות מכוח החוק. כמו כן מוצע לבטל את ההכרזה הרביעית, שכן הכרזה זו מכילה אותה. לא נדרש לבטל את ההכרזה השלישית משום שהיא ממילא פוקעת ביום 1.2.21. בחצות. בהתאם לכך שההסדר המוצע כאן מוחל כבר כעת על חמש מדינות אחרות, מוצע להתייחס להכרזה זו כהארכה, ולהביא את ההכרזה לאישור מראש של הוועדה בהתאם לסעיף 22ג(ח)(2) לחוק.

10. יוזכר כי הסיכון המוגבר הנשקף מהחוזרים מחו"ל נובע גם מהנתונים שבידי משרד הבריאות, לפיהם לא כל החוזרים החייבים בבידוד מקפידים על קיום חובת הבידוד. על פי נתונים לא מזוהים של חוזרים החייבים בבידוד לפי הצו, שנמסרו למשרד הבריאות, מבין החוזרים החייבים בבידוד שנכנסו לישראל בחודשיים האחרונים רק מיעוט הקפידו על קיום תנאי הבידוד. מטרת ההחלטה להביא לציות נרחב יותר לתנאי הבידוד, כפי שנקבעו בצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020, ובכך לצמצם את הסיכוי להתפשטות הנגיף ולהדבקה נוספת. בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה מביא מעצם טיבו לציות נרחב יותר כאמור.

11. טרם ההחלטה להכריז על כל החוזרים מחו"ל כחייבים בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, בחנה הממשלה דרכי פעולה חלופיות ושקלה את הצורך בהכרזה מול מידת הפגיעה בזכויות של חוזר. כפי שפורט לעיל, בהתאם לנתונים המצויים בידי משרד הבריאות, מרבית מהחוזרים החייבים בבידוד אינם מקפידים על קיום חובת הבידוד, שעל פי ההסדר הרגיל בכפוף להוכחת מקום לביצוע הבידוד יכולה להתקיים במקום בידוד אחר.

12. כמפורט בחוות הדעת האפידמיולוגית, על אף שבידוד ביתי במתווה שנקבע בהכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 3), התשפ"א-2020 עדיף מבידוד ביתי רגיל, עדיין בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה ללא אפשרות לקיימו בבית בתנאים שנקבעו יעיל יותר במניעת התפשטות הנגיף. אמנם, ישנם קשיים בביצוע תהליך הפינוי למקומות בידוד מטעם המדינה, ובהתאם בתקופה האחרונה הומלץ לקבוע חובת בידוד במלונית רק לגבי מספר מדינות בודדות בהן לעמדת הגורמים המקצועיים הסיכון להדבקה בווריאנטים מסוכנים גדול יותר, אולם, בעת הזו, כבר לא ניתן להסתפק בקביעת חובת בידוד במלונית רק לבאים ממדינות אלו, ונדרש לקבוע חובה גורפת לגבי כלל החוזרים.

13. כמפורט בחוות הדעת האפידמיולוגית, לעמדת הגורמים המקצועיים, חיוב בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה נדרש גם לאחר השינויים האחרונים בתחום הנכנסים לישראל. גם עם ביצוע בדיקות לפני העלייה למטוס ובכניסה לנתב"ג – חלק משמעותי מהאנשים שיהפכו למאומתים לאחר חזרתם יתגלו במהלך הבידוד בארץ ולא בבדיקות בכניסה. בנוסף, גם עם הירידה בתעבורה האווירית בעקבות התיקונים האחרונים בתחום התעופה, עדיין יהיו חריגים שייכנסו למדינה, וחובה לוודא בידוד גם עבורם.

14. לבסוף, בכדי למנוע פגיעה באוכלוסיות מיוחדות נקבעו בחוק מנגנונים ייחודיים לגבי בידוד של קטין, אדם עם מוגבלות, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס, כפי שיפורטו בפסקאות הבאות.

15. כך, בהתאם לסעיף 22ג(ד) לחוק המנהל רשאי לאשר בקשה של חוזר לשהות במקום בידוד ביתי אחר או בתנאי בידוד לא מלאים, מטעמים בריאותיים או הומניטריים, עקב נסיבות אישיות או בנסיבות מיוחדות אחרות, ובכלל זה בקשה בעניינו של קטין, של אדם עם מוגבלות, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס, ובתנאים שיורה המנהל, באישור, לעניין אותו בידוד.
16. לצד האמור יוזכר כי בידוד של קטין שהאחראי עליו אינו חייב בבידוד עמו לא ישהה במקום לבידוד מטעם המדינה אלא בנסיבות מיוחדות, ובהתאם לסעיף 22ה לחוק.
17. כמו כן בהתאם לסעיף 22ט ו-22י לחוק הפרת ההוראה של נציג מוסמך לשהות בבידוד היא עבירה פלילית שבצידה קנס מנהלי קצוב בסך 5,000 שקלים חדשים.
18. אין בהחלטה זו כדי לגרוע מכלל ההוראות המנויות בסימן ד' בפרק ג' לחוק.

ראש שירותי בריאות הציבור

Director of Public Health Services

**משרד
הבריאות**
 (לחיים בריאים יותר)

כ"ב בשבט, התשפ"א
 04 פברואר 2021
 131152921
 (בתשובה נא ציין מספרנו)
 מסי' תיק – 21

**הנדון: חוות דעת אפידמיולוגית על הצורך בבידוד במקום לבידוד מטעם המדינה לנכנסים לישראל מחו"ל
 בעקבות התגלות וריאנטים בנגיף SARS-CoV-2 ברחבי העולם**

מאז דצמבר 2019, העולם מתמודד עם פנדמיה שנגרמה על ידי נגיף SARS-CoV-2 (להלן: "הנגיף"), הגורם למחלת COVID-19 (להלן: "המחלה"). הנגיף מועבר מאדם לאדם דרך האוויר, באמצעות טיפות המופרשות מדרכי הנשימה של אדם נגוע. מחלת ה-COVID-19 מציבה אתגר גדול במיוחד בגלל יכולתה להופיע ולהדבק בצורה א-תסמינית. תכונה זו מגבילה את יעילות מאמצי קטיעת שרשראות ההדבקה. בין אם הנדבק תסמיני או א-תסמיני, הוא עלול להדבק מספר אנשים נוספים, ולעיתים גם מספר גדול של אנשים, עד לאבחון וכניסתו לבידוד. אין טיפול ספציפי למחלה ועד לפיתוח החיסון הכלים היחידים למניעת התפשטות המחלה היו מסיכות, צעדי ריחוק חברתי, מניעת התקהלויות, בידוד חולים ומגעם, והגבלות שונות עד כדי סגר כללי.

שיעור הקטלניות של המחלה COVID-19 נאמד בין 0.6%-4.0%, על פי דיווחים שונים בעולם. מאידך, שיעורים אלה משתנים מאוד עם הגיל. על פי הניסיון בישראל עד עתה, שיעורי התמותה נמוכים עד גיל 60, עומדים על כ-1.0% בבני 60-69, כ-5% בבני 70-79, 15% בבני 80-89 וכ-30% בקרב בני 90+. שיעורי התחלואה הקשה גבוהים אף יותר. לאורך המגיפה כ-65% מהמקרים של תחלואה קשה וקריטית היו בבני 60+ וכ-35% מתחת לגיל 60.

נכון להיום אובחנו עם הנגיף למעלה מ-670,000 חולים, ונפטרו קרוב ל-5,000 בימים אלה מדינת ישראל מצויה בגל תחלואה שלישית והחמור ביותר עד כה. מזה כשלושה שבועות ישראל נמצאת בעומס תחלואה של מעל ל-7,000 מקרים חדשים בממוצע ליום, זאת למרות הסגר המהודק לאורך תקופה זו. לאחר כשבועיים של ירידה משיר תחלואה של 8,300 מקרים מאומתים ביום (ממוצע נע), עד לכי 6,500 מקרים ביום, בימים האחרונים אנו עדים להתהפכות המגמה והתחילה עליה איטית במספר החולים היומי. בהתאמה, מקדם ההדבקה אף שהוא שינה כיוון, וכעת נמצא על הערך 1, ובמגמת עליה.

במהלך המגפה, ריצוף גנומי של הנגיף הראה שהנגיף מסוגל להשתנות דרך מוטציות במבנה החומר הגנטי שלו. לאורך הזמן נוצרים ווריאנטים שונים המכילים מוטציות מאפיינות. כעת ידועים בעולם לפחות שלושה ווריאנטים בעלי משמעות קלינית ואפידמיולוגית חשובה. בווריאנטים אלו קיימות מוטציות שגורמות לשינויים בחלבון

ראש שירותי בריאות הציבור

Director of Public Health Services

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

הדורבן, שהוא אתר הקישור של הנגיף לתאי האדם, אך גם יעד חשוב של מערכת החיסון, והאתר אליו רוב החיסונים הקיימים כיום מכוונים. שינויים בחלבון זה עלולים להשפיע על מהירות התפשטות של הנגיף, הכרת הנגיף על ידי מערכת החיסון ועל יעילות החיסונים הקיימים. שינויים אלו עלולים להיות משמעותיים גם ביכולת של הנגיף להדביק מחלימים. משמעות הדבר שייתכנו ווריאנטים שיגרמו להדבקה חוזרת של אנשים שכבר החלימו מהנגיף מאחר והנוגדנים שנוצרו לזן המקורי לא ישפיעו על הזן המוטנטי, וקיים חשש שהווריאנט עשוי להקנות עמידות, ולו גם חלקית, לחיסונים הניתנים כעת בארץ.

בבריטניה, מאמצע ספטמבר 2020 התגלה וריאנט בעל משמעות קלינית, הקשור כנראה להתפשטות מהירה בהרבה של הנגיף בקרב האוכלוסייה. ההערכות הן כי זן זה מדבק יותר מהזנים המוכרים בלמעלה מ-50%, וכעת קיימים פרסומים כי הזן קטלני ב-30% עד 60% יותר מהזן שהיה קיים בארץ. הווריאנט מופיע ברוב הדגימות שרוצפו באנגליה, ומומחים מייחסים לווריאנט זה את הזינוק בתחלואה במדינה זו בחודשיים האחרונים. עליה זו גם הובילה לתפוסות של למעלה מ-200% בבתי חולים באזורים מסוימים במדינה. מספר הנפטרים היומי באנגליה יותר מהכפיל את עצמו בחודש ינואר 2021 לעומת דצמבר 2020. וריאנט זה לא נשאר ממוקד באנגליה, אלא התפשט למעל 73 מדינות בכל היבשות. זן זה התגלה לראשונה בישראל באמצע דצמבר. עפ"י בדיקות מדגמיות של דגימות מכלל הארץ, ההנחה היא שזן זה מהווה היום כ-75% מהמקרים המאומתים החדשים (דבר המעיד על מידת ההתפשטות המהירה בארץ) וככל הנראה תורם לגל התחלואה החרף הפוקד כעת את ישראל, הפוגע יותר בצעירים באופן יחסי. תופעה נוספת ומדאיגה הקיימת עם הווריאנט האנגלי היא שיעור גבוה של נשים הרות במצב קשה וקריטי. התופעה של תחלואה קשה בנשים בהיריון הייתה נדירה יחסית עד כה (בין אפס לשישה מקרים לחודש) מאז דצמבר נצפו עד כה כ-30 נשים בהיריון במצב קשה וקריטי. דגימות של מעל 20 מהן הוכיחו שמדובר בווריאנט האנגלי. באנגליה נבדק כעת החשד שווריאנט זה גורם לעליה בתמותה.

בדרום אפריקה וריאנט אחר הפך במהרה להיות זן שליט. בשבועיים הראשונים של דצמבר 2020 וריאנט זה היווה כ-90% מהדגימות במדינה זו. ההערכות הן שזן זה מדבק כמו הזן האנגלי, קרי כ-50% יותר. אבל קיים חשד הולך מתבסס שווריאנט זה עלול להשפיע גם על יעילות החיסונים. זן זה התפשט אל מחוץ לדרום אפריקה, ומצוי כעת ב-31 מדינות. נכון לרגע זה התגלו בישראל 31 מקרים מתוך חוזרי חו"ל: 9 דובאי, 5 דרום אפריקה, 1 זמביה, 1 תורכיה, 1 טג'יקיסטן ובמגעים. ברוב המדינות הנ"ל לא היה ידוע שקיים הווריאנט מכיוון שלא מבוצעים ריצופים באפן שוטף. כעת עולה חשש כי תפוצת נגיף זה בישראל נרחבת יותר: לאחר שנמצאו 3 מקרים של וריאנט במדגם בארץ, מתקיימות בדיקות קדחתניות לבחון חשש זה. משרד הבריאות ופיקוד העורף משקיעים מאמצים עילאיים לעצור את שרשראות ההדבקה ולמנוע הדבקה קהילתית בווריאנט הדרום אפריקאי, כפי שקרה עם הווריאנט האנגלי. מאמצים אלו כוללים צוות משימה מיוחד שמאתר את המקרים, מגיע לבדיקות יזומות שלהם ושל מגעיהם ואכיפת בידוד מוגברת ע"י המשטרה.

שני ווריאנטים נוספים שמקורם בברזיל עלו לתודעה בשבועות האחרונים, עקב חשש שגם הוא יוכל לפגוע ביעילות החיסונים הניתנים בישראל. אחד הווריאנטים הברזילאיים התגלה ביפן בקרב חוזרים מברזיל, ונפוץ כעת ב-9 מדינות. המידע לגבי זן זה עדיין מועט, אך גם לגבי קיים חשש לאי-נטרול ע"י נוגדים הנוצרים בעקבות החיסון. ווריאנט זה טרם התגלה בארץ. הזן הברזילאי השני גרם להתפרצות נרחבת בעיר מנאוס בצפון ברזיל, לאחר התפרצות גדולה של זן אחר באמצע שנה שעברה. אירוע זה מעלה חשד להדבקה חוזרת נרחבת. הדברים עדיין נמצאים בבירור.

קיימים ווריאנטים נוספים שמשמעותם הקלינית נמצאת בבדיקה כגון ווריאנט לוס אנג'לס שמתפשט בקליפורניה, ממנו נמצאים עד 3 מקרים בישראל.

משמעות התופעה למדינת ישראל הינה שקיים סיכון להמשך ייבוא וריאנטים עם שיעורי הדבקה גבוהים בהרבה מהמוכר לנו עד עתה, וחמור מכך, חשש להכנסת זן עם יכולת הדבקה מוגברת ועמידות לחיסון. תרחיש כזה עלול, במגבלות המידע הקיים, לאיים על תועלת מבצע חיסוני הקורונה המתקדם במהירות כעת בישראל. קיים סיכון מוגבר כי החוזרים לישראל מחו"ל יביאו עימם וריאנטים אלו שיתפשטו במהירות בקהילה ועד שיזוהו יהיה מאוחר מדי, כפי שהוכיח הניסיון עד כה עם הווריאנט האנגלי. כאשר התגלה בריצוף המקרה הראשון של הווריאנט האנגלי בארץ, ונעשו ניסיונות מהירים להכיל את ההתפשטות שלו, כבר היה מאוחר מדי. התוצאה ניכרת במדדי התחלואה הנוכחיים שיורדים בקושי גם אחרי חודש של סגר. כעת חיוני למנוע כניסה של ווריאנטים אחרים שעלולים להיות מסוכנים אף יותר. האתגר הגדול הוא בחוסר המידע. רוב מדינות העולם אינן מרצפות באופן קבוע ולכן לא ניתן לומר בוודאות איזו מדינות מהוות סכנה על ישראל. הגילוי של הווריאנט הדרום אפריקאי בחוזרים מאיחוד האמירויות הוכיח זאת.

מדינת ישראל מצויה בגל תחלואה שלישי של COVID-19, החמור אף מהגל השני. בגל הנוכחי נשברו מס' שיאים – מעל 10,000 מאומתים ליום, שיא של 1200 חולים הקשים והקריטיים מאושפזים ברגע נתון (לעומת 927 בגל הקודם), שיא בכמות החולים הקשים והקריטיים החדשים ביום אחד (179 לעומת 141 בגל הקודם), ושיאי תמותה (76 נפטרים ליום). מדינת ישראל נמצאת בסגר כחודש, וגם כעת מגמת הירידה בתחלואה מתונה הרבה מאשר בגלים הקודמים. חטיבת הרפואה במשרד הבריאות מדווחת על עומס בבתי החולים שעלול לפגוע בסופו של דבר באיכות הטיפול. מצב התחלואה השורר בישראל מחייב לפעול בכל דרך לצמצום התחלואה, ולמנוע את הפצת הנגיפים המוטנטיים שייתכן ונושאים תכונות שיש בהן כדי להחמיר משמעותית את מצב התחלואה בישראל, בתקופה שבה ישראל לא יכולה להרשות לעצמה החמרה נוספת כאמור. נדרש לקנות זמן לאפשר למבצע החיסונים להתקדם ולמנוע כניסה של וריאנטים שעלולים להפוך את החיסון לפחות יעיל.

בסוף חודש דצמבר החל מבצע חיסונים בישראל. במאמצים כבירים מדינת ישראל הצליחה לחסן במנה הראשונה כ- 5.2 מיליון מתחסנים, כולל 84% מתוך האוכלוסייה מעל גיל 60. כמעט שני מיליון אזרחים, רובם מעל גיל 60, קיבלו מנה שניה, וכ- 1.6 מיליון זכאים כבר לתעודת מתחסן. חיסון רוב האוכלוסייה היא האסטרטגיה הנבחרת ליציאה מהמגפה. כניסה לישראל של וריאנט העלול לגרום לעמידות לחיסון יוצרת חשש משמעותי להחמרה בהתפשטות הנגיף ובתחלואה ממנו בישראל, ושילית הנשק העיקרי לבלימתה. ייתכן שווריאנט כזה עלול גם לאיים בהדבקה חוזרת בקרב מחלימים. זוהי סכנה ממשית לעלייה בתחלואה ותמותה וסכנה ממשית לבריאות הציבור, שיש לנקוט בצעדים מהירים על מנת לבלום אותה. מאחר ואין ריצופים שיטתיים ברוב מדינות העולם, לא ניתן לדעת מהיכן תגיע הסכנה ולמקד את פעולות המניעה. ככל שהזמן נוקף יש עדות לווריאנטים מוטנטיים במספר הולך וגדל של מדינות. לרוב כשמתגלה וריאנט חדש ומשמעותו הקלינית מתבהרת, כבר יש הדבקה ניכרת באותה מדינה והפצה למדינות אחרות, לכן נכנסים לישראל מחו"ל מהווים סיכון מידי להתמודדות המדינה עם הנגיף. מאחר והזיהוי של ווריאנט במדינה תמיד מגיע באיחור, לאחר שכבר הייתה הדבקה בתוך המדינה, חשוב לנקוט בפעולות מניעה מהירות ולמנוע אפשרות כניסה של אותם ווריאנטים.

על פי צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020 (להלן: "הצו"), כל חוזר לישראל מחויב בבידוד. בהתאם לתנאים שבידי משרד הבריאות, רוב החוזרים החייבים בבידוד אינם מקפידים על קיום חובה זו. נתונים לא מזוהים של טלפונים סלולריים של חוזרים מחו"ל בתאריכים 26.12.20 ועד 21.1.20 מעידים שרק 33% מהחוזרים שמרו על הנחיות הבידוד. גם הנתונים העדכניים בדינו (26-27.1) מעידים כי רק 33% מהחוזרים שמרו על הנחיות הבידוד.

על פי האמור לעיל, קיים צורך בריאותי מובהק לקבוע מתווה אשר יבטיח בידוד אפקטיבי והקטנת הסיכון להפצת תחלואה בקרב כלל החוזרים מחו"ל. זאת באמצעות קביעת חובת בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה, ללא אפשרות של פטור מותנה בבדיקות. להערכתנו, על אף שבידוד ביתי במתווה שנקבע בהכרזת סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה) (בידוד של אדם שנכנס לישראל בנסיבות מיוחדות) (מס' 3), התשפ"א-2020 עדיף מבידוד ביתי רגיל, עדיין בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה ללא אפשרות לקיימו בבית בתנאים שנקבעו יעיל יותר במניעת התפשטות הנגיף. אמנם, ישנם קשיים בביצוע תהליך הפינוי למקומות בידוד מטעם המדינה, ובהתאם בתקופה האחרונה הומלץ לקבוע חובת בידוד במלונית רק לגבי מספר מדינות בודדות בהן לעמדתנו הסיכון להדבקה בווריאנטים מסוכנים גדול יותר (נכון לעכשיו: דרום אפריקה, זמביה, איחוד האמירויות, ברזיל ופורטוגל), אולם, בעת הזו, כבר לא ניתן להסתפק בקביעת חובת בידוד במלונית רק לבאים ממדינות אלו, ונדרש לקבוע חובה גורפת לגבי כלל החוזרים. יצוין כי חיוב בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה נדרש גם לאחר השינויים האחרונים בתחום הנכנסים לישראל. גם עם ביצוע בדיקות לפני העליה למטוס ובכניסה לנתב"ג – חלק משמעותי מהאנשים שיהפכו למאומתים לאחר חזרתם יתגלו במהלך הבידוד בארץ ולא בבדיקות בכניסה. בנוסף, גם עם הירידה בתעבורה האווירית בעקבות התיקונים האחרונים בתחום התעופה, עדיין יהיו חריגים שייכנסו למדינה, וחובה לוודא בידוד גם עבורם.

ראש שירותי בריאות הציבור

Director of Public Health Services

**משרד
הבריאות**
 לחיים נדיאט יותר

כדי לרכז ולאכוף את תהליך הבידוד לחוזרים, ולמנוע אפשרות שאנשים הבאים מחו"ל ידביקו אחרים בישראל, בפרט בזון וריאנטי העלול לסכן את בלימת המגפה בישראל, נדרש בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה לכל הנכנסים לישראל מחו"ל. מקורות התחלואה מגוונים, אך להפרות הבידוד בקרב חוזרים מחו"ל יש השפעה מכרעת בהאצת התחלואה. לכן, משרד הבריאות רואה חשיבות רבה במניעת ערוץ הדבקה זה. יודגש כי משרד הבריאות פועל בערוצים שונים בכדי להתמודד עם התחלואה הגואה, ובהתאם ביום 27.12.20 בשעה 17:00 נכנסו לתוקפן הגבלות משמעותיות על כלל ישראל, ובהן הגבלות משמעותיות על היציאה למרחב הציבורי. תנאים אלה הוחמרו שוב ב 8.1.21 עקב חשש להמשך ההתפשטות. ויודא שמירת הבידוד לחוזרים לישראל מחו"ל במקום לבידוד מטעם המדינה יסייע לצמצם את כניסתה והפצתה של התחלואה המיובאת לארץ, והוא צעד חיוני להפחתת התחלואה בישראל שתאפשר חזרה הדרגתית לשגרה.

 בברכה,

 ד"ר שרון אלרעי-פרייס
 ראש שירותי בריאות הציבור